

Dingsdag

den 6 Januarij.

FRANKFORT, den 2den Januarij.

Volgens berichten uit Italië, zouden de drie gezanten aan den president van Griekenland hebben te kennen gegeven, dat het schiereiland Morea en de Cycladen door de drie mogendheden in bescherming genomen zijn, en dat dezelve geen aanval van de Porte op deze landstreek zullen dulden, maar als tegen haar gerigt beschouwen, waartegen zij echter van de Grieksche regering ook vorderen, al dezelve te vermijden, wat de Porte afschijding van handen geven tot klachten of represailles wegens schending van Turksch grondgebied. Of het nieuwe Griekenland bepaaldelijk zoo beperkt zal blijven, schijnt uit de bedoelde verklaring niet stellig te volgen. Sommigen denken dus aan eenen voorloopigen maatregel, die niet belet bij de formele erkenning van den nieuwen staat, deszelfs grenzen uit te breiden. Dit zou zelfs als noodzakelijk kunnen beschouwd worden, wanneer de Porte niet de verlangde waarborgen mogt geven. Tot nog toe kan derhalve niet stellig gezegd worden wat in de toekomst onder den naam van Griekenland begrepen zal zijn. De toekomstige regeringsvorm zal mede nog niet onherroepelijk beslist zijn. Van het gedrag der Porte, van hare inschikkelijkheid of hare verdere afwijzing van de bemiddeling der mogendheden, zal wel de invloed afhangen, dien zij bij het regelen van de binnenlandsche betrekkingen der Grieken zal hebben. — De Grieksche regering zal zich intusschen aan de gemelde verklaring houden, en maakt beschikkingen om alle vijandelijkheden buiten de opgegevene grenslijn te beletten. — Men zegt, dat de graaf *Capo d'Istria* commissarissen naar Candia heeft gezonden, om de Grieken aldaar tot vrede te vermanen en aan de misnoegden eene verhuizing naar Morea voor te slaan.

Van den 3den Januarij.

Volgens berichten uit Jassij, van den 17den December, hebben onderscheidene Russische divisien bevel ontvangen, om, ter versterking van den generaal *Roth* in Bulgarië, naar *Sardisch* op te breken. Men leit hieruit af, dat de Turken hunne aanvalen op de Russische winterkwartieren voortzetten.

— Volgens berichten van de Servische grenzen, van den 20sten December, is het in dat landschap bij voortdaring rustig, waartoe ook bijdraagt, dat de pacha's in de vestingen zich op eenen geduchten voet weten te houden. Dan in Bosnie blijven de onlusten nog aanhouden, en men bespeurt er meer en meer, dat het er op toegelegd is om de bestaande orde van zaken omver te werpen.

LONDEN, den 30sten December.

De Portugeesche uitgewekenen, die zich in Engeland bevinden, verkeerden in het denkbeeld, dat het hun zou vrijstaan, dit rijk te zamen te verlaten, en, eenmaal op zee zijnde, zich te begeven werwaarts zij verkozen. Van wege het gouvernement is hun echter te kennen gegeven, dat men moest verzekerd zijn, dat zij geene landing in Portugal zouden doen, daar Engeland, bij het aangenomen stelsel van onzijdigheid, niet kon dulden, dat men in hare havens zich tot eenigen aanval toeruste. De Portugeesche uitgewekenen wilden daarop in Engeland blijven, doch de graaf *van Aberdeen* heeft hun geantwoord, dat, zoo zij niet vrijwillig vertrokken, gelijk zij aangenomen hadden, zij met geweld zouden verdreven worden, daar men hun, wegens hunne voornemens omtrent Portugal, geen langer verblijf in Engeland kon toestaan. De uitgewekenen zullen dan nu in drie afdeelingen het rijk verlaten, de eerste in Januarij, de tweede eene maand later en de derde tegen het einde van Maart.

— De dagbladen behelzen de boodschap van den president der Vereenigde-Staten van Noord-Amerika aan het congres. Dezelve is zeer uitgebreid. De president begint met dankbaar te gedenken aan den overvloedigen oogst dezes jaars. Vervolgens gaat hij van Amerika naar Europa over, en na kort melding te hebben gemaakt van den oorlog tusschen Rusland en Turkije en van het gedrag van Engeland, Frankrijk en Pruisen, die aan den strijd geen deel hebben genomen, uit hij den wensch, dat Keizer *Nicolaas* zich gematigd moge betoonen, dat de Grieksche vrijheid verzekerd worde, en er naauwere betrekkingen tusschen de Porte en het Amerikaansche bondgenootschap mogen ontstaan. De handels-betrekkingen tusschen Frankrijk en Noord-Amerika zijn toegenomen; maar Frankrijk heeft de schuldvorderingen ten laste der vorige regering nog niet willen erkennen. Aangaande het geschil met Engeland omtrent de noord-oostelijke grenzen van de Vereenigde-Staten, zegt de president, dat Z. M. de Koning der Nederlanden tot scheidsman in de-

sta verkozen is. Het voorstel, om die taak op zich te nemen, zal binnen kort aan Z. M. geschieden, en de Vereenigde-Staten laten met volle vertrouwen de beslissing dezer zaak over aan eenen Vorst, die zich evenveer door de onafhankelijkheid zijner gevoelens, als door zijne onvermoeide werkzaamheid en zijne onwrikbare rechtvaardigheid onderscheidt. (De Engelsche *Courier* merkt bij deze woorden aan, dat de president de hoedanigheden van dezen souverein bilijk waardeert.)

— De staat der politieke zaken van de Vereenigde-Staten, is zeer bloeiend. De inkomsten hebben twee miljoen dollars meer bedragen dan men berekend had. De bevolking neemt ook steeds toe, en men berekent, dat de aanwinst sedert 1820 niet minder dan drie miljoen zielen zal beloopt.

PARYS, den 2den Januarij.

Voor de opengevallene plaatsen in de kamer der afgevaardigden worden thans doorgaans constitutionnelen verkozen, zelfs daar waar vroeger altijd rojalisten benoemd werden. De dagbladen van de priester-partij zeggen, dat zulks is toe te schrijven aan den weerzin, dien de rojalisten beheerscht, sedert de nieuwe wet op de zamenstelling der kiezerslijsten gelegenheid geeft tot allerlei vitterijen. Volgens de liberale bladen echter moet men het daarin zoeken, dat het thans zoo gemakkelijk niet meer is om valsche kiezers uit ambtenaren en andere gediensstige lieden te maken, die stemden op wien men maar wilde.

— De dagbladen der priester-partij melden, dat er weldra een gesticht der jezuiten te St. Sebastiaan, in Spanje, zal geopend worden, hetwelk met leerlingen uit Frankrijk sterk zal bevolkt worden. Het huis dat *St. Ignatius van Loyola* in gebruik had, is nog bewoonbaar en is niet ver van St. Sebastiaan gelegen.

— Men zegt, dat alle Polen, die zich met verlof te Parijs bevinden, laat hebben bekomen om zich voor den 1sten Maart bij hunne korps te vervoegen.

— Volgens berichten uit Lissabon, van den 17den December, zijn er verscheidene duizenden exemplaren aangekomen van eene te Londen gedrukte proclamatie, waarbij de Portugezen opgeroepen worden om zich tegen den overweldiger don *Miguel* te verzetten en voor de regten der wettige Koningin te strijden. Men heeft vele van die proclamatie op de hoeken der straten en andere plaatsen angeplakt. Er worden te Lissabon steeds vele lieden in hechtenis genomen, maar meest des nachts.

BRUSSEL, den 3den Januarij.

De tusschentijd tot de wederbijeekoms van de Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt ten nutte gemaakt met het doen drukken van de processen-verhaal der afdeelingen over de nog aanhangige ontwerpen van wetten, voor zoo verre dezelve reeds in dezelve zijn overwogen. Die over de transitoire wet wegens den overgang van de oude tot de nieuwe burgerlijke wetgeving, en die over de tienjarige begroting schijnen de eerste aan de beurt te zijn. De zamenstelling der antwoorden van de onderscheidene departementen van algemeen bestuur op de zoo talrijke aanmerkingen, als waarvoor het laatstgemeld onderwerp uit deszelfs aard vatbaar moet zijn, zal toch nog eenigen tijd vereischen.

Een groot getal leden der Tweede Kamer, gedurende den vacantie-tijd naar huis gekeerd zijnde, zoo zijn de afdeelingen sedert de jongste openbare zitting nog niet vergaderd geweest.

Ter gelegendheid van den overgang van het oude tot het nieuwe jaar, is er Dingsdag avond bal, en Donderdag groot diner ten hove gegeven.

Gisteren avond heeft de gouverneur der provincie een groot bal gegeven.

AMSTERDAM, den 3den Januarij.

Onze stads schouwburg ondervond, heden morgen, weder een onherstelbaar verlies door het overlijden van onzen eersten tooneelkunstenaar, den wijd beroemden en verdienstelijken *Andries Snoek*. Eene kortstondige maar hevige ziekte maakte een einde aan zijn dierbaar en voor de kunst zoo glorievol leven. Hoezeer het Amsterdamsche schouwtooneel zich eene reeks van jaren op zijne talenten mogt beroemen en ook door hem met de voornaamste buitenlandsche tooneelen wedijverde, ja deze, in vele opzigten, overtrof; hoezeer een gewenschte ouderdom dien eenigen en grooten man mogt te beurt vallen, nog altijd ontviel hij ons te vroeg en te ongedacht; want hij was en bleef tot op zijn dood het raad der kunst en de luister des nationaalen tooneels. Een ouderdom maar jongelingsvuur en kracht teekende nog altijd zijn voorbeeldelous spel; en zijne ware grootheid klom schier nog niet tegen den levensdag. De laatste maal, dat wij hem, met roem en toejuiching overleden, is

tooneel zagen betreden, was den 13^{den} der vorige maand, in het karakter van *Ninus II*, nadat hij eenige dagen vroeger, voor zijn beëindiging in dat van *Oedipus*, met nieuwen luister en grootheid, had geschilderd en hem bij die gelegenheid een schied en blyck door een onbekend hand vervaardigd, op het tooneel werd opgedragen door zijnen kunstgenoot, den heer van Hulst. Maar wie zal de menigvuldige rollen, zoo in het hooge treur- als tooneelspel opnoemen, waarin de ongelukkige afgestorvene niet altijd heerlijk en roemvol heeft uitgeblonken? Rollen, ter welker vervulling niemand, aan hem gelijk, te vinden is, en onze eeuw veelligt nimmer zal opleverent. Hij toch vereenigde een buitengewoon helder, zuiver en voor het heroïke zoo wel als het hemionelijk zachte geschikt spreekorgaan, met eene grootsche en alles aan zijne magt onderwerpende houding. De natuur was zijne leermeesteresse, aan wier wetten en voorschriften hij de kunst op de heerlijkste en treffendste wijze cijnsbaar maakte; terwijl zijn open en alles bezielend gelaat en ongekunsteld gebaardenspel beurtelings bewondering en eerbied, genoege en schrik wekten bij de meestal talrijke schare zijner hem hoogschattende aanschouwers. En nu, wat zullen wij voor dit oogenblik, daar ons het stek thans geene verdere uitweiding gedooft, bij dit alles woegen dan deze kunsteloze, maar hartelijke uitboezeming:

Helaas! dat flonkerlicht heeft voor ons uitgeschenen;

Dat schitterend kunstjuweel ging ook voor ons te loor;

Die zon van Neêrlands roem is thans in 't niet verdwenen,

Een nacht van bitteren rouw bedekt Apollo's koor!

Maar neen! hij leeft, hij leeft, en zal bestendig leven

In 't hart van al wat kunst en kunstgevoel waardeert:

De onsterfelijkheid heeft ons den dierbren weêrgegeven,

Zijn naam, zijn roem, zijn beeld wordt steeds door ons vereerd.

B.

Mengelwerk.

DRIE ARTIKELS OVER DE MINISTERIELE VERANTWOORDELIJKHEID.

No. 2.

De minister van justitie heeft gezegd, «dat er geene algemeene verbindende wet of voorschrift te vinden is, welke ons den eigendommelijken aard en de vaste, onmiskenbare en voor alle volken eenzelvige verbindende kenmerken eener constitutionele regering gebiedend voorschrijft; en dat men dus, om het aanwezig der ministeriele verantwoordelijkheid te bewijzen, niet tot algemeene redeneringen en beginselen, maar tot de grondwet der *Nederlanden* zijne toevlugt moet nemen, ten einde te onderzoeken, wat deze daaromtrent bepaalt.»

Als men acht geeft op den eigendommelijken aard eener constitutionele regering, dan zal men ook het voorschrift vinden, of liever, om juist te spreken, het algemeen grondbeginsel, hetwelk, bij het daarstellen eener zoodanige regering, in het oog gehouden en moet gevolgd worden. Deze eigendommelijke aard is de afscheiding der onderscheidene en noodzakelijk vereischte magten in den staat; het aandeel des volks in het bestuur van derzelven, en de waarborg tegen het despotismus: Deze eigendommelijkheid zal ons onbetwistbaar blijken, wanneer wij het doel in aanmerking nemen, waarom eene natie naar het bestaan eener grondwet verlangt. Dit doel is geen ander, dan om eene welgevestigde regering te verkrijgen, verbonden en verplicht, om, niet naar willekeur, maar volgens de wet te besturen en te handelen, alsmede buiten staal of liever weerhouden kundende worden, om de regten der ingezetenen, mitgaders de onderscheidene instellingen, in den staat gevestigd, noch te verkorten, noch te verlammen, noch omver te werpen. En is dit het doel, dan moeten er ook noodwendig zekere, vaste, algemeen geldende beginselen (of voorschriften zoo men liever wil) gevonden en gevolgd worden, berekend, om dit doel, in het daarstellen van eenen grondwettigen regeringsvorm, wiens eigendommelijken aard wij omschreven hebben, zoo goed mogelijk te bereiken. Die nog twijfelen mogt aangaande de wezenlijkheid van dezen eigendommelijken aard en dit doel van zoodanigen regeringsvorm, behoeft slechts de algemeene stem der natien te raadplegen en ook inzonderheid die der *Nederlanders*. Deze stem is niet bloot de uitspraak van het gezond verstand, maar ook een blyk van de behoefte en het verlangen naar zoodanigen gevestigden regeringsvorm, welke de meestmogelijke vrijheid aan den maatschappelijken mensch overlaat en de zekerheid verschaft, van niet af te hangen van den grilligen wil van een of eenigen.

Zonder ons verder in algemeene redeneringen te verdiepen, zullen wij ons op de grondwet zelve gaan beroepen, om te doen zien, dat dit doel vrij wel door dezelve kan bereikt worden. Het zal daartoe noodig zijn, ons te overtuigen, dat er bij en door dezelve zoodanige waarborgen aan de natie gegeven en verzekerd zijn, dat hare eigene bepalingen getrouwelijk worden nagekomen, en dus het doel bereikt worde, dat zich Ne-

derland met den gevestigden regeringsvorm heeft voorgesteld. Wij moeten volgens ons tegenwoordig doel, thans niet terug te wijzen op de vaste afscheiding der wetgevende, regterlijke en uitvoerende magt. Wij willen alleen onderzoeken, of er in de grondwet zekere waarborgen aanwezig is, om ieder dezer onderscheidene magten in den loop harer werkzaamheden te doen blijven, en overzulks de instellingen en voorschriften, door de grondwet gegeven, te doen zijn, wat zij wezen moeten.

Zij heeft daartoe als beginsel aangenomen, dat de Koning geen kwaad kan doen. In dezelve wordt geene bepaling hoegenaamd gevonden, dat het hoofd van den staat immer als beklagde zou kunnen worden opgeroepen of aangemerkt; — terwijl integendeel bij art. 177 de regtbank wordt aangewezen, voor welke zijne ministers, wegens door hen bedreven misdrijven, hetzij in of buiten derzelve functien, moeten terecht staan. Dit stilzwijgen van de grondwet, in het eerste geval, van namelijk den Koning niet als strafbaar te beschouwen, en van de andere zijde de nauwketmige omschrijving van den aard der misdrijven, waaraan zich de ministers kunnen schuldig maken, is dus een bewijs der in de grondwet aanwezige grondstelling, dat de Koning geen kwaad kan doen, en dat zijn persoon onschendbaar, of zoo als men het noemt, heilig is. Doch daar hij nogtans mensch blijft, onderworpen aan dwaling en misleiding, en steeds te beperkt van vermogen, om alles te voorzien en te omvatten, — moet deze stelling natuurlijk in dien gezonden zin worden opgevat, dat hem de mogelijkheid benomen wordt, zich aan eeng openbaar of staatkundig kwaad schuldig te maken. Dit nu kan op geene andere wijze worden daargesteld, dan door de straf op zijne naast raadslieden en vooral op de uitvoerders zijner bevelen te doen aanloopen; in één woord, door hen verantwoordelijk te maken voor al de daden, van den Vorst; en al de gevolgen daarvan voor huane rekening te nemen. Dus door een verantwoordelijk ministerie omgeven, is hij gewaarborgd tegen alle bedrog en misleiding, en verzekerd, van niets te zullen bevelen en te doen uitvoeren, dan waartoe hem de wet bevoegd maakt, terwijl daarenboven iedere misslag als het werk zijner dienaren zal worden aangemerkt. Dan zal hij ook, in alle tijden en omstandigheden, zich tegen de driften des volks beschermd vinden, omdat hetzelfde zijne gegronde of vermeende grieven niet aan den Koning, maar aan de raadslieden der ministers zal wijten.

Maar ook, ten aanzien van het volk, is deze onschendbaarheid des Konings en de daarmee noodzakelijk verbundene ministeriele verantwoordelijkheid van de onschafbaarste waarde, ja genoegezaam de eenzelvige waarborg, om het eigendommelijke van iederen constitutionelen regeringsvorm, en ook bepaaldelijk de grondwet der *Nederlanden*, aan derzelve wezenlijken aard en doel te doen beantwoorden. Wie toch, zoo de verantwoordelijkheid des Konings was aangenomen, zou zich op hem durven beroepen; wie zich durven vernemen, hem voor de oorzaak of dader van eenig kwaad te houden, of het wagen, hem de ardwaling van het regte spoor aan te wijzen; wie zou niet met veel vreesen, den aan hem verschuldigen eerbied te kwetsen? Al wat op naam des Konings wordt uitgevaardigd, zal dan aan geene wederspraak onderhevig kunnen zijn, omdat niemand met hem regtstreeks vermag te twisten, zonder zich aan kwetsing zijner majesteit schuldig te maken, zonder de rust van den staat in gevaar te brengen. Alle pogingen, om de gevestigde instellingen binnen derzelve grenzen te doen blijven, zullen alsdan vruchteloos zijn, vermits elke inbreuk op dezelve, zoodra de koninklijke sanctie slechts is verkregen, meestal onherroepelijk is, en als eene wet zal worden geëerbiedigd. Omgeven door raadslieden, die zich sterk gevoelen door den aangenomen stelregel, dat hun meester voor alle huane daden verantwoordelijk is, zal hij niet gewaarborgd zijn voor de dettgdelijkheid van huane raadgevingen, en uit hoofde van het beperkt menschenlijk vermogen, dat ook een Koning ondervindt, in gedurige dwalingen vervallen.

Deze waarheden zijn zoo tastbaar, dat, al waren de beginselen der grondwet niet zoo duidelijk in overeenstemming met de ministeriele verantwoordelijkheid gebragt, — deze uit den aard der zaak van zelve zoude voortvloeijen.

Zij zou zich als 't ware van zelve een aanwezig scheppen, omdat met weinige uitzondering de gehele natie dezelve onvoorwaardelijk wil. Men ziet het toch, dat, welke stellingen de minister van justitie ook predikt, men niet ophoudt den Koning buiten alle schuld te stellen en steeds van ministers en huane daden te spreken. En deze geest der natie zal gewis vroeg of laat uitwerken, dat de zaak niet meer betwist wordt, omdat, zonder de ministeriele verantwoordelijkheid, de door de grondwet erkende regten, geen steun, kracht, noch waarborg bezitten.

(Het vervolg hierna.)

S T A T E N G E N E R A A L

(Tweede Kamer.)

Het is ons niet mogelijk, alle de advisen, welke door leden dezer Kamer worden uitgebragt, in derzelve geheel, mede te deelen. Dikwijls echter bevatten derzelve bijzonderheden, welke wij ongaarne voor alle

lezers verzwijgen. Wij stellen ons daarom voor, van tijd tot tijd, uit de uitgebrachte adviezen, met de eigene woorden der sprekers, dat gene mede te deelen, wat ons voortkomt, bijzondere aandacht te verdienen. Wij deelen; volgens dit plan, mede het volende brokstuk uit het advies van den heer DONKER CURTIS over de begroting voor den jare 1829, als hetwelk een punt aanvoert, over hetwelk in de vergadering der Staten-Generaal nog nooit een enkel woord was gesproken:

« De 13de afdeeling, waarbij weder f 400,000 wordt gevraagd ter voorziening van het onbrekende loon der Roomsche-Katholieke eerediensten, heeft ook mijne opmerkzaamheid getrokken.

Over 1827 is buitengewoon toegestaan eene som van f 500,000

Over 1828. 400,000

Nu over 1829. 400,000

Dus reeds. f 1,300,000

« Het schijnt mij hieruit, en uit de antwoorden der Regering op de deswege gemaakte aanmerkingen, die nog meerdere aanvragen doen verwachten, toe, dat het resultaat van het gesloten Concordat, en de instelling der Bisschoppelijke stoelen, 's Lands financiën duur zullen te staan komen.

« Ik bealis niet, in hoe verre de aanbouw van hoofdkerken en Bisschoppelijke paleizen door de behoefte wordt geboden, of overeenkomstig moet gemaakt worden, met die nederigheid, welke het kenmerk behoort te zijn van de Apostelen van Heim, wiens Rijk niet was van deze wereld. — Volgens onze Grondwet genieten alle gezindheden gelijke bescherming, en aan de leraren, welke uit 's hands kas geen of geen toereikend traktement genieten, kan er één worden toegelegd of heb bestaande vermeerderd. — Dit alles leidt ontwijfelbaar tot de verplichting om in de behoeften te voorzien, maar of het ook leiden moet tot die, om aan zekere gezindheden een uiterlijk éclat te geven boven anderen, en de Bisschoppelijke waardigheden eener bepaalde gezindheid te doen uitblinken door uiterlijk vertoon van wereldsche grootheid en spracht, waarbij de nederige dienaar van andere gezindten arniedig moet afsteken; dat betwijfel ik.

« Intusschen wil ik de sommen ook nu geëischt, om den wille des vredes en der eensgezindheid, niet weigeren, maar hen geneigd, om in dit opzigt veel aan de omstandigheden en aan de menschelijke zwakheden toe te geven, in het vertrouwen, echten, dat de wijsheid der Regering zich binnen matige grenspalen zal weten te beperken, en niet te veel zal toegeven aan eischen, die te verre kunnen gedreven worden, en in de hoop, dat dan de nu geaccordeerde sommen zullen toereiken voor de behoeften.

« Maar een gevoel van de strengste billijkheid zal mij daarentegen verplichten, om, bij de aanstaande regeling van onze tienjarige uitgaven, het belang van de leraren der andere gezindheden, dan die der Roomsche Katholieken — in de tegenschaal te leggen, en ik behoude mij voor, dan in factu aan te wijzen, dat derzelver bezoldiging in andere tijden en onder andere omstandigheden geregeld, verre beneden liet toereikende is; en dat dezelve alzoo naar de uitdrukkelijke bepaling van artikel 194 der grondwet behoort te worden vermeerderd, niet om meer éclat aan derzelver eeredienst te geven, maar om hen ten minste tegen zorg en kommer voor hun tijdelijk bestaan te behoeden, en waardige en welbepaalde voorwerpen uit te lokken tot liet achtbaar Leeraarsambt, en ik vertrouw, dat dan mijne Katholieke ambtgenooten deze mijne pogingen zullen ondersteunen, gelijk ik mij thans tegen het ten hunnen behoeve gevraagde niet verzette.»

DE STILZWYGENDEHEID.

De ouden hadden, zoo als bekend is, de gewoonte, om alles te vergoeden; zij vereerden dus ook eenen God der stilzwijgendheid, HAPROCRATES genaamd. Deze godheid werd voorgesteld onder de gedaante van eenen jongeling, die den vinger op den mond legt. Priesters offerden, ter eere van den God der stilzwijgendheid, en men gelooft zelfs, dat op sommige plaatsen deze godheid ook priesteressen had die haar dienden; ofschoon dit laatste evenwel door vele geleerden van den ouden tijd, en ook nog hedendaags, wordt tegengesproken, aarselen wij geen oogenblik zulke voor waarheid aan te nemen.

Het stilzwijgen is dikwijls noodzakelijk, somtijds is het zelfs eene deugd. Het is slechts door een verachtelijk stilzwijgen, dat men de aanvallen van zeker soort van menschen kan en moet beantwoorden. Er worden soms redenaars gevonden, waarvan men de stem koopt, en weder anderen, waarvan men het stilzwijgen betaalt.

Een gedwongen stilzwijgen brengt niet zelden wrange vruchten voort, welke degene plukt, die het stilzwijgen oplegt en meer of minder bitter zijn, naarmate hij meer of minder recht en reden tot zijne drijfveren heeft.

De monniken van de orde van La Trappe breken het stilzwijgen, dat zij zich hebben opgelegd, nimmer af, als om elkanderen in het voorbijgaan toe te roepen: » Broeder! bedenk dat gij sterven moet.» Niemand

zal met grond beweren, dat dit wijsgeerig reform zeer vervrelijkend is; maar ook niemand dat het onwaar is.

Het stilzwijgen is soms gepast en edel, soms ongepast en beleedigend.

Het stilzwijgen is gevaarlijk, zeer gevaarlijk, wanneer het die zwijgt, zulks uit loutere hoofdigheid doet; want vroeg of laat moet het toch verbroken worden. Gelukkig nog, wanneer men dit besluit niet te laat neemt. Men heeft duizend en duizend malen het gezegde van MARSHALL herhaald: « het volk zingt en schreeuwt, derhalve kan liet nog betaald. Men zoude dus hieruit opmaken, dat het stilzwijgen van hen, die ontdrukt worden, eene beteekenis heeft, ja niet zelden zeer welsprekend kan zijn.

WAARHEID: — LOGEN.

(Paradox.)

Iedereen spreekt met lof van de waarheid, en desniettegenstaande is zij overal slecht gezien.

Een ieder spreekt, als om strijd, kwaad van de logen, en tevens wordt haar van ieder hulde toegebracht.

De waarheid is één; men kan haar slechts op éne en dezelfde wijze uitdrukken, want iedere wijziging verninkt haar min of meer. — De logen daarentegen kan op honderd aangenante wijzen worden uitgedrukt.

Men zoude bijna zeggen, dat de dooden alleen de waarheid dalden, en dat nog wel alleen omdat zij alles dulden moeten.

Verdictieselen zijn logens; de verbeeldingskracht schept wat niet bestaat; en is dit niet het meest geroemde in de meest beroemde dichtstukken?

De koophandel leent geld aan de staatkunde, opdat de staatkunde aan haar waarheid leene, waarvan zij wederom voor haar nuttige logens maakt.

Het is niet uit schaamte dat de waarheid eenen sluffer draagt, maar uit coquetterie (r).

Welk portret schilder zoude al zijne stukken verkoopen, wanneer dezelve altijd gelijkend waren? Want welke vrouw van dertig jaren zoude zich laten portretteren?

Vele Ministers, Vorsten en Koningen zijn gestorven, zonder dat zij ooit geduld hebben dat de waarheid hen naderde.

THEMIS heeft eenen doek voor de oogen; men zegt dat het is, opdat hij de waarheid niet zoude zien.

FONTENELLE heeft gezegd: « wanneer ik mijne hand vol waarheden had, zoude ik mij wel wachten haar te openen.»

De oprechtheid en openhartigheid zijn zusters der waarheid en zij worden, even als zij geroemd, maar ook tevens ontelugt.

Koebloedigheid in de grootste smarten en pijnen, helderheid en openheid van gelaat onder de hevigste folteringen des gemoeds, worden hoog geprezen en geroemd; en evenwel is de logen des te grooter, naar mate de poging heviger is.

Eene logen heeft kracht genoeg om den waarheidlievendsten man zijnen roem te doen verliezen; een logenaar daarentegen kan door honderd waarheden niet weder in zijne eer hersteld worden.

VOLTAIRE heeft in zijnen tijd den *Almanach Royal* voor het boek gehouden; dat de meeste waarheden behelsde. Wij kunnen in dit opzigt, dankt mij, met hetzelfde, onze *Staats-Almanak* vergelijken; maar ik vraag het aan een ieder, welk verstandig man zal, hetzij tot nut, hetzij tot vermaak, tien pagina's aan elkanderen uit denzelfden lezen? Wanneer hij eenige vernakelijke zinsneden er in aantreft, dan zijn het dezelfde, waarvan de waarheid der uitdrukking kan worden in twiifel getrokken of liever waar, onder den dekmantel der waarheid, kleine ijdelheden groote logens hebben voortgebracht.

De geneesheeren geven de bitterste en onaangenaamste geneesmiddelen, veelal in vorm van pillen, aan hunne lijders, en deze pillen worden dan verguld of verzilverd, of dusdanig ingewikkeld, dat het innerlijke niet kenbaar is. Aldus doen ook de geneesheeren der ziel, zij zoeken de waarheid zoo aangenaam mogelijk voor te stellen, en trachten, om dat doel te bereiken, dezelve op allerhande manieren in te kleeden; en men ziet niet zelden, dat zij, die haar het best en het meest ingekleed weten voor te stellen, het meeste doel treffen, daar zij daarentegen, die de waarheid rond en onbewimpeld zeggen, veelal het minst slagen.

De logen is vrolijk, aangenaam en opgeruimd, altijd geraad om te verschijnen; de waarheid daarentegen is langzaam, traag en luf, zij komt laat en bijna altijd ten onpas.

De logen heeft slechts eenen vijand, en deze is de tijd; maar is zij ook niet de vijand van alles wat schoon en groot is? Er is dus niets vernederends in tot vijand een monster te hebben dat alles verslindt, ja zelfs zijne kinderen niet spaart.

Uit de portefeuille van A. Y. X.

(1) Misschien zoude ik hier voor coquetterie het magische kuppel gebruiken, zoo als professor LULOV dit woord in het Hollandsch wil vertaald hebben. Ofschoon het in desen zin mij zeer goed toeschijnt, neem ik echter de vrijheid van den hoogleraar te verhooren, dat ik geloof onze anders zoo rijke moedertaal geen woord heeft, dat eigenlijk geheel en al het zoo veel omvattend woord coquetterie geheel uitdrukt; zonder dat ik daarom verzoek gehouden te worden van iemand, die wil beweren dat de zaak zoo min bij ons bestaat als het woord.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 4den Januarij 1568 werd de eerste sententie van den raad der beroerten te *Brussel* uitgesproken.
 Den 4den dito 1739 werd de slombergemde en hoogst verdienstelijke Loogleeraar *H. C. O. de Leijden* geboren.
 Den 4den dito 1813 verlieten de Franschen *Koningsbergen*.
 Den 5den gaf graaf *FLOUIS V* aan de stad *Amsterdam* een roerloos schip tot wapen.
 Den 5den dito 1647 overleed de kapitein ter zee *KLAAS JUYNBOL*.
 Den 5den dito 1664 ging geheel *Brazilië* aan de Portugezen over.
 Den 6den dito 1579 sloten *Artois, Henegouwen* en *Douai* een afzonderlijk verdrag.
 Den 6den dito 1706 werd de wereldberoemde *BENJAMIN FRANKLIN* te *Boston* geboren.
 Den 6den dito 1814 werden de vijandelikheden tegen de Denen hervat en werd de vesting *Gluckstad*, bij kapitulatie, door de Zweden bezet.

ARNHEM, den 6den Januarij

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 5 Jan. 1 El 6 Palm 5 Duim; gewassen o D., gevallen 10 D.
 Den 6 dito 1 El 5 Palm 5 Duim; gewassen o D., gevallen 10 D.

**PROVINCIE GELDERLAND.
 VERPACHTING.**

Op Vrijdag den zestienden Januarij 1829, des middags ten twaalf ure, zal, onder nadere approbatie van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, op het Gouvernementshuis te *Arnhem*, worden overgegaan tot de Verpachting van het **TOLREGT**:

- 1°. Aan de Gabel No. 7, te *Terschuur*, op den grooten weg der 1ste klasse No. 1, van *Amersfoort* naar *Deventer*.
- 2°. Te *Duiven*, op den grooten weg der 2de klasse No. 3, van *Arnhem* over *Zevenaar* naar de *Pruisische grenzen*.

De Verpachting zal geschieden bij inzet en opbod, bij het uitgaan van waslicht.

De voorwaarden zullen ter lezing liggen in het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken te *s Gravenhage*, op het Gouvernementshuis te *Arnhem*, in de bureaux der Ingenieurs van den Waterstaat in *Gelderland*, in de gemeenten langs de opgenoemde wegen, in de tolhuizen en op andere daartoe geschikte plaatsen.

Arnhem, den 29sten December 1828.

De Gouverneur der Provincie
Gelderland,
VAN HEECKEREN VAN KELL.

† † † **BURGEMEESTER** en **ASSESSOREN** der **GEMEENTE APELDOORN** roepen bij deze op een ieder, welke mogt sustineren eijgen **GRAVEN** te bezitten op de bestaande **KERKHOVEN** in de Kerspelen *Apeldoorn* en *Beekbergen*, om de **BEWYZEN** van **EIGENDOMS** of **BEZITREGT** voor den 16den Januarij eerstkomende, over te leggen, aan de deswege uit het Gemeente-Bestuur benoemde Commissie; met verdere te kennen geving, dat alle diegenen, welke nalatig mogten blijven, van hieraan te voldoen, zullen worden gehouden voor vervallen te zijn van alle aanspraak tot eenige schadevergoeding op hante gestuiterde Regten.
Apeldoorn, den 31sten December 1828.

Burgemeester en Assessoren voornd.,
A. MULLER TEN HOVE, l. p.

† † † De **POST** als **VELDWACHTER** te *Krimpen op de Lek*, Provincie *Zuid-Holland*, vacerende, kunnen gepensioneerde of gepasporteerde Militairen, tusschen de 25 en 45 jaren oud, welke tot de vervulling derzelyen geneegen zijn, zich binnen eene maand, en wel op Maandag en Zaterdag van elke week, des voormiddags van tien tot twaalf uren, in het Gemeente-Huis aldaar veryoegen, voorzien van alle mogelijke bewijzen van goed gedrag.
Krimpen op de Lek, den 2den Januarij 1829.

De Burgemeester,
SCHRYVER.

† † † **Mr. JACOB NYHOF**, Notaris, residentende te *Arnhem*, als daartoe door de Regtbank van Eersten Aanleg aldaar behoorlijk gecommiteerd, is voornemens, namens zijne principalen, in het openbaar op hoogten te doen inzetten en finaal aan de meestbiedenden te verkoopen, te weten op Woensdag den 7den Januarij 1829, des morgens ten tien ure, in het *Kromhout* bij den Heer **HONDIUS**, te *Brummen*, bij inzet, en veertien dagen daarna, zijnde Woensdag den 21sten Januarij 1829, terzelver uur en plaatse bij toeslag:

- 1°. Een allerbesten **UITERWAARD**, de *Koeweide* genaamd, groot circa 27 Bunders, gelegen onder *Brummen*, omland ten Oosten door de rivier den *Yssel*, ten Zuiden den *Gelderschen Toren*, ten westen de Goederen van **BREUKING** en ten Noorden die van den Heer **HONDIUS**; zullende dit Weideland ook in perceelen worden geveild. En

2°. Den zoogenaamden **BRUMMENSCHEN TIEND**. Noorts op Donderdag den 8sten Januarij 1829, des morgens ten 10 ure, in den *Roskam*, te *Barneveld*, bij den Kastelein **SCHINMEL**, bij inzet, en veertien dagen daarna, zijnde Donderdag den 22sten Januarij 1829, ter zelver ure en plaatse bij toeslag:

3°. Den zoogenaamden **OUD BARNEVELDSCHEN TIEND**, onder *Barneveld*. En

2°. Den **BISSCHOPS TIEND**, mede onder *Barneveld*.

Nadere informatie zijn te bekomen ten Kantore van den gemelden Notaris **NYHOF**, in de Bakkerstraat te *Arnhem*; terwijl, die aanwijzing van het Weideland begeert, zich daartoe gelieven te adresseren bij gemelden Heer **HONDIUS**, in het *Kromhout* te *Brummen*, welke een onderrigt persoon zal mede geven.

† † † **UIT DE HAND TE KOOP**, om met primo Mei 1829 te kunnen aanvaarden: — Een sedert weinige jaren nieuw opgebouwd **HUIS**, voorzien van verschillende **VERTREKKE**N, op zijde van hetzelfde annex **SCHUUR** en achter het Huis gelegene **HOF**, groot acht Nederlandsche Roeden, staande aan den Straatweg tusschen *Wageningen* en *Arnhem*, in het zoo aangenaam als welgelegen dorp *Renkun*.

Nadere informatie te bekomen ten Kantore van **Mr. H. B. VAN DAALEN**, Notaris te *Wageningen*.

§ § § Men presenteert uit de **HAND TE KOOP** een **BOERENWONING**, benevens twee **HOFSTEDEN**, **WEIDE**- en **BOUWLANDEN**, zamen groot 42½ Bunder, in een aangenaam gedeelte van *Overbetuwe* gelegen.

Informatie zijn deswegens te bekomen bij den Notaris **P. A. VAN REES** te *Nijmegen*.

† † † Er wordt in eene zeer solide en winstgevende **Affaire** gevraagd een **COMPAGNON**, in staat zijnde om een **Kapitaal** van f 50 à 60,000 te kunnen aanbrengen. Iemand hierop reflecterende, addressere zich franco, onder Letter **F**, bij **BEEKMAN** en **SCHOUTE**, Kantoor-Boekverkoopers in de *Kalverstraat* No. 17, te *Amsterdam*.

† † † Een **PERSOON**, van middelbaren eedertom, bezigheden verlangende, wenscht zich in een **FABRIEK** of **TRAFIEK** te Associeren, waarbij hij tevens werkzaam zou kunnen zijn, liefst in de Provincie *Gelderland* of in het Zuidelijke gedeelte van het Rijk; hij zou in staat zijn om, in jaarlische termijnen van 2 à 3000 Gulden, ongeveer f 20,000 te kunnen aanbrengen. — Wie hierop reflectie zou mogen slaan, wordt verzocht zich met vrachtwijze Brieven en de noodige inlichtingen te adresseren aan de Letters **A. A.**, onder couvert van den Uitgever der *Arnhemse Courant*, **C. A. THIEME**, te *Arnhem*.

† † † De **ONDERNEMERS** hebben de eer het **Pu- blik** te verwittigen, dat de **NACHT-DIENST** tusschen *Amsterdam* en *Nijmegen* over *Arnhem* en *Utrecht*, gedurende den winter en tot nadere bekendmaking, ingevolge bekomen autorisatie is geschorst.

Van *Arnhem* vertrekken dagelijks de navolgende Diligences:

Naar *Amsterdam, Utrecht, Rotterdam, s Gravenhage, Brussel, Antwerpen* en geheel *Belgie* en *Brabant*, des morgens ten negen ure van het *Zwynshoofd*.

Naar *Amsterdam* en *Noord-Holland* over *Amersfoort*, te *Amsterdam* aankomende onder beurstijd, ten 7 ure des morgens van de *Zon*.

Naar *Zutphen* des nademiddags ten 5 ure, van het *Zwynshoofd*, corresponderende des morgens ten 4 ure op *Deventer* en *Twibler*.

Naar *Nijmegen* des morgens ten 7 ure en des middags ten 3 ure, van het bureau in de *Weverstraat* en des nademiddags ten circa half vijf ure van de *Zon*.

De beide laatsten corresponderen op den snelwagen naar *Cleve*, op *Venlo*, de eerste over *Grave* op *s Hertogenbosch, Breda, Antwerpen, Brussel* en *Belgie*.

Het Bureau is gevestigd bij den Directeur **W. CNOPIUS**, in de *Weverstraat* te *Arnhem*.

De corresponderende **Ondernemingen** zijn die van het Koninklijk **Pruisische** Gouvernement, van de Heeren **L. A. FITTE GAILLARD** en **Comp.** te *Parijs*, en **B. U. S. S. O., B. R. E. A. R. D., COELMAN** en **Comp.** te *Brussel*.

* * Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker **J. C. VAN KESTEREN**, op het *Rok-in* No. 157, te *Amsterdam*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

- L. LLORENTE, DE PAUSSEN**, als tijdelijke Vorsten en Opperhoofden der Kerk beschouwd, sedert de vestiging van den Heiligen Stoel te *Rome* tot het jaar 1822. In 2 deelen compleet, nieuw uitgegave, beslaande ruim 800 bladzijden, voor den geringen prijs van f 2.50.
- II. LLORENTE**, Verkorte geschiedenis der Spaansche Inquisitie, sedert derzelver vestiging door **FERDINAND V**, tot aan de tegenging van **FERDINAND VII**. Naar het oorspronkelijke bewerkt door **LEONARD GAILLOIS**. Met een ahangsel, behelzende **Geschiedkundige Berigten** omtrent het Leven en de Schriften, benevens het portret van den Schrijver. In één deel compleet, nieuw uitgegave, beslaande ruim 450 bladzijden, voor den geringen prijs van f 2.50. Het interessante dezer beide Werken wordt verhoogd, door het tegenwoordig hoogstbelangrijk tijdstip.
- III. HEDDRIK IV**, Huisvader; of het **Drieköningsfeest** te *Fontainebleau*; **Geschiedkundig Blijspel** met Zang, in één bedrijf, door **C. ALEX. VAN RAY**. f 0.45.

§ † † Op den eersten Januarij 1829 is door **C. A. THIEME** aan den heer Burgemeester der Stad *Arnhem* ver- toond, om in het Nederduitsch te doen vertalen: **Geschiedte der Europaischen Staaten**, heraugegeven von **A. H. L. HEEREN** und **F. A. UKERT**. *Hamburg* 1829.